



# ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Karlovy Vary

---

## Inspekční zpráva

**Základní škola Sokolov, Rokycanova 258**

Rokycanova 258, 356 01 Sokolov

Identifikátor školy: 600 072 860

Zřizovatel: Město Sokolov, Rokycanova 1929, 356 20 Sokolov

Školský úřad Sokolov, Heyrovského 1545, 356 05 Sokolov

Termín konání komplexní inspekce: 16. – 28. února 2000

Čj.	052 69/00-5065
Signatura	ke3ct101

Škola, umístěná v dominantní starší budově v centru města, má dlouholetou tradici v rozšířené výuce cizích jazyků. V minulosti byla pouze jazykovou školou pro celý okres, v posledních letech je navíc spádovou školou pro centrum Sokolova, proto je v každém ročníku zřízena třída se vzdělávacím programem bez rozšířené výuky jazyků.

## **HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ**

### **První stupeň**

Výuka probíhala v souladu s učebními osnovami zvolených vzdělávacích programů. Obsah učiva ve sledovaných hodinách korespondoval s předloženými podrobně zpracovanými tematickými plány. Učivo je v nich rozvrženo do návazných postupných kroků.

Časová dotace jednotlivých předmětů odpovídala schválenému učebnímu plánu. Od třetího ročníku je ve dvou třídách ročníku zavedena rozšířená výuka cizích jazyků (angličtina a němčina). Při přípravě a plánování učiva vycházeli vyučující ze složení žáků ve třídě a dobré znalosti jejich individuálních zvláštností. Úkoly byly žákům zadávány v přiměřeném rozsahu. Výuka ve sledovaných hodinách byla velmi dobře připravena.

Vyučovací předměty jsou personálně kvalitně zajištěny s výjimkou vyučující anglického jazyka a jedné třídy v pátém ročníku. Kromě chybějící odborné způsobilosti ve zmíněných případech dosahují všichni učitelé sledovaných předmětů na prvním stupni příslušné odborné a pedagogické způsobilosti. Všichni projevují zájem o nové trendy v oblasti výuky. Jejich práce se žáky byla na velmi dobré úrovni.

Výuka probíhala v účelně vybavených učebnách. Kromě učebnic a pracovních sešitů měli žáci v hodinách k dispozici různé pomůcky, které si vyučující připravují většinou sami. Jednalo se zejména o rozmanitý obrazový materiál, pracovní listy a studijní a odborná literatura. Funkčně byla využívána také audiovizuální technika. V některých třídách byly zřízeny čtenářské koutky.

V organizaci výuky byly respektovány psychohygienické zásady. Ve všech hodinách byl po činnosti náročnější na pozornost a soustředění vždy zařazován odpočinek. V učebnách situovaných směrem k rušné hlavní silnici je však patrný zvýšený hluk zejména v době, kdy je potřeba větrat. Přestávky trávili žáci v učebnách i na chodbách, ve třídách využívali relaxační koutky.

Vkusně vyzdobené třídy poskytovaly žákům příjemné pracovní prostředí. Výzdobu tvoří především výtvarné práce žáků, obrazový materiál k výuce a květiny.

Všechny sledované hodiny byly velmi dobře připravené i provedené. Organizace byla promyšlená a vyučující poskytovali žákům dostatek příležitostí pro zapamatování a procvičení učiva. Hodiny měly jasně stanovený cíl a obsah, pracovní tempo bylo vysoké, ale přiměřené věku a schopnostem žáků. Ke kladům zhlédnutých hodin patřilo střídání rozmanitých činností, využívání herních prvků, mezipředmětových vztahů, zařazování soutěží a nápaditá motivace. V hodinách byl patrný i individuální přístup, vyučující rozlišovali úkoly pro rychlejší a aktivnější, zvýšenou péči věnovali také pomalejším. Žáci měli prostor pro uplatnění vlastní iniciativy, byli zapojováni do vyvozování nového učiva, které jim bylo předáváno srozumitelně v logických souvislostech. Aktivně se účastnili výuky zejména v hodinách s dostatkem názorných pomůcek. Mluvený i písemný projev žáků byl v hodinách rozvíjen způsobem odpovídajícím jejich věku a schopnostem.

Vyučující přirozeným způsobem žáky motivovali ke vzájemné spolupráci. Hodiny začínaly většinou písničkou nebo úvodní motivací, což vytvářelo ve třídách příjemnou pracovní atmosféru. Vhodně formulovanými otázkami učitelky rozvíjely a kultivovaly souvislé

vyjadřování žáků. Vyučující měli dostatečnou zpětnou vazbu, která je informovala o pochopení a osvojení učiva. Nové učivo navazovalo na osvojené a v dostatečné míře procvičené učivo. V hodinách se žákům dostávalo často uznání (pochvaly, známky, ocenění snahy, povzbuzení apod.), což kladně ovlivňovalo jejich motivaci k učení. Pozornost byla věnována také práci s chybou. K uvědomování chyb byli žáci vedeni taktně a citlivě. Kromě ústního projevu věnují vyučující náležitou pozornost také písemnostem žáků, pravidelně je kontrolují a opravují.

Vyučující vytvářeli prostor pro rozvíjení komunikativních dovedností žáků, klidně a trpělivě utvářeli nové dovednosti. Žáci se na vyučující obraceli s důvěrou o radu a pomoc.

***Plánování a příprava výuky jsou v prvních až pátých ročnících na velmi dobré úrovni. Stejně jsou hodnoceny i personální, materiální a psychohygienické podmínky. Učivo je žákům předkládáno v přiměřeném rozsahu způsobem odpovídajícím jejich věku. Ke kladům sledovaných hodin patřilo střídání rozmanitých metod a forem práce, nápaditá motivace, využívání různých pomůcek, způsob hodnocení žáků i úroveň vzájemné komunikace.***

***Kvalita vzdělávání na prvním stupni je celkově hodnocena jako velmi dobrá.***

## **Druhý stupeň**

### **Český jazyk**

Předmět je vyučován v souladu se zvolenými vzdělávacími programy od 6. do 8. ročníku čtyři hodiny týdně, v 9. ročníku pět hodin týdně. Učivo je přehledně a se správnou návazností rozpracováno do tematických plánů; jednotlivé odborné složky předmětu (literární a jazyková) jsou obsahově vyvážené. Učební osnovy předmětu jsou plněny. Na plánování učiva se podílí předmětová komise, ta navíc koordinuje četnost a náročnost písemných prací, zadává tzv. srovnávací prověrky, jejichž výsledky jsou předávány vedení školy.

Výuku předmětu zajišťuje pět učitelek, všechny jsou plně odborně i pedagogicky způsobilé.

Učebny jsou vybaveny téměř novým, moderním nábytkem, díky bohaté květinové a výtvarné výzdobě působí velmi dobrým estetickým dojmem. V některých třídách jsou zřízeny příruční knihovničky, využity jsou nástěnné tabule s gramatickým a literárním učivem. Žáci jsou vybaveni ucelenou řadou kvalitních učebnic, k dispozici mají knihovnu. Vyučující přinášejí do hodin normativní jazykové příručky, sami si vytvářejí zásobu podnětných a zajímavých textů. Pro výuku literatury je kabinet českého jazyka vybaven videokazetami s literární tematikou.

Předmět je do rozvrhu hodin začleněn v souladu se školskými předpisy i didaktickými zásadami. Psychohygienické podmínky jsou dodržovány i v rámci samotné výuky, učitelky často zařazují oddechové činnosti, po výkonu téměř vždy následuje uvolnění.

Zhlédnuté hodiny byly velmi dobře zorganizované, žáci se orientovali v záměrech a cílech hodin díky srozumitelně a jasně vydávaným pokynům.

Nejčastěji použitou formou výuky byl řízený rozhovor, který mnohdy přecházel v pracovní diskusi či besedu. Vyučující podávají nové učivo problémově, vedou žáky k samostatnému uvažování a vyhledávání souvislostí. Práce se třídou je většinou frontální, v některých celcích byla účelně zařazena skupinová práce.

Vyučující integrují v hodinách jazykovou i literární složku, gramatické učivo podávají nenásilnou, přitažlivou formou. Velmi pozitivní je důsledné rozvíjení mluvního projevu žáků. Interpretace literárních textů je efektivní, se silným výchovným působením. Žáci se učí vyhledávat samostatně informace.

K největším kladům výuky předmětu patří způsob motivace. Učitelky mají zásobu zajímavých motivujících her, často zařazují dramatizaci textu, využívají mezipředmětových souvislostí.

Výrazný je individuální přístup k nadaným a slabším žákům.

Žáci jsou vedeni k hodnocení vlastního výkonu i výkonu spolužáků. Klasifikace je velmi motivační, v hodinách probíhá především širším slovním hodnocením (převažuje pochvala), ale i klasickým zkoušením a zadáváním písemných prací.

Žáci mají velmi dobré pracovní návyky, stejně jako vyjadřovací schopnosti.

Komunikace učitelek se žáky je vynikající. Rozhovory a diskuse jsou charakterizovány otevřeností, oboustrannou důvěrou, vztahy jsou jednoznačně pozitivní.

***Kvalita vzdělávání v českém jazyce je příkladná.***

## **Cizí jazyky**

Ve škole se vyučují anglický a německý jazyk. Výuka probíhá ve skupinách (maximálně 15 žáků). Žáci tříd s rozšířenou výukou jazyků mají v učebním plánu zařazeny jazyky oba (druhý cizí jazyk od šestého ročníku), ostatní žáci jeden. Hodinová dotace předmětu v jednotlivých ročnících je v souladu se zvolenými vzdělávacími programy, učivo je ve správné návaznosti rozpracováno do tematických plánů. Učební osnovy jsou plněny. V rámci výuky jazyků jsou od sedmého ročníku zařazeny nepovinné předměty konverzace v angličtině a v němčině.

Velmi dobrá je práce předmětové komise, ta vedle koordinace tematických plánů (obsah učiva, písemné prověrky, olympiády a soutěže) připravuje a ve spolupráci s učiteli realizuje projektové práce žáků. Projekty zaměřené převážně na kulturní témata vypracovávají žáci v cizím jazyce, v konečné podobě si je vyměňují se žáky partnerských škol ve Španělsku a Německu.

Výukou cizích jazyků je pověřeno šest učitelek, z toho jsou dvě s odbornou i pedagogickou způsobilostí (jedna z nich je rodilou mluvčí z USA), dvě mají způsobilost pouze pedagogickou a dvě jsou bez předepsané způsobilosti. Jedna z posledně jmenovaných studuje poslední ročník pedagogické fakulty s příslušnou aprobací. Lektorka pro výuku angličtiny se střídá s ostatními vyučujícími ve skupinách žáků po týdnu.

Pro výuku cizích jazyků je ve škole zřízena odborná učebna, skupiny se v ní střídají vždy po měsíci, ostatní hodiny probíhají v běžných učebnách. Odborná pracovna je vybavena kvalitními pomůckami (videorekordér, magnetofony, odborné publikace, videokazety, audiokazety, slovníky, mapy). Technika i textové pomůcky jsou při výuce efektivně využívány. Žáci mají k dispozici vhodné učebnice s pracovními sešity.

Cizí jazyky jsou do rozvrhu hodin zařazeny správně, v souladu s předpisy i didaktickými zásadami. Velmi dobré psychohygienické podmínky byly zaznamenány i při výuce, učitelky často střídají činnosti, výuka má spád a není monotónní. Zařazovány jsou relaxační části (píseň, hra).

Sledované hodiny byly dobře časově promyšlené a zorganizované. Ve výuce kladou vyučující největší důraz na přirozenou komunikaci, rozvoj řečových dovedností a slovní zásoby. Velmi dobře využívají učebnic, práce s textem je efektivní (žáci jsou vedeni k samostatnému vyhledávání informací). Výuka gramatiky je do obsahu učiva začleňována nenásilně, učivo je důsledně procvičováno. Vynikající je využití dramatických prvků. V každé hodině byla zařazena skupinová práce, žáci jsou na tento způsob zvyklí a velmi dobře mezi sebou spolupracují.

Výuka je výrazně motivační jak velmi dobrým způsobem komunikace, tak zařazováním netradičních postupů (dramatizace, fantazijní hry). Hodnocení probíhá průběžně verbálním způsobem, žáci jsou pozitivně motivováni pochvalou a povzbuzením. Klasifikace je četná a přiměřená výkonu žáků, ve třídách bez rozšířené výuky cizích jazyků, kde žáci dosahují

slabších výkonů i znalostí, je velmi motivační.

Mezi žáky a učitelkami jsou vytvořeny vstřícné vztahy, založené na důvěře a zároveň na náročnosti a zodpovědnosti. Vyučující k žákům přistupují individuálně a především pozitivně.

***Kvalita vzdělávání v cizích jazycích je vynikající.***

## **Dějepis**

Výuka předmětu probíhá v souladu s osnovami a učebními plány příslušného vzdělávacího programu. Tematické plány učiva jsou zpracovány, učební osnovy jsou plněny, což potvrdily zápisy v třídních knihách i hospitační činnost. Návaznost učiva jednotlivých ročníků je zajištěna.

Výchovně vzdělávací proces zabezpečují dvě vyučující, z nichž jedna má odbornou i pedagogickou způsobilost k výuce předmětu, druhá jen pedagogickou. Tento stav neovlivnil celkovou úroveň vyučování.

Odborná pracovna pro výuku dějepisu není ve škole zřízena, hodiny probíhaly v kmenových třídách, které byly pro daný předmět tematicky i motivačně připraveny. Vybavení školního kabinetu pro vyučování předmětu je na velmi dobré úrovni, bohaté jsou zásoby historické literatury, obrazového materiálu i dějepisných map. Učebnice, pracovní texty i školní atlasy jsou k dispozici v dostatečném množství, tak jako další didaktická a audiovizuální technika. Užívané tituly učebnic jsou schváleny MŠMT ČR.

Jednotlivé sledované vyučovací hodiny byly velmi dobře připraveny a organizačně zajištěny. Jejich struktura byla standardní, učitelky užívaly v průběhu výuky převážně řízených rozhovorů jak v části opakovací, tak při interpretaci nové látky. Učivo bylo vhodně a zajímavě doplňováno regionálními prvky, často se objevovaly mezipředmětové vztahy, byla využita řada pomůcek. Velmi zdařilá byla práce s mapou a novými historickými pojmy. Po zadání problémových otázek byl dán žákům dostatečný prostor i čas k promyšlení a na vyslovení svého názoru. Při prověřování znalostí byla respektována zásada přiměřenosti, výkony byly hodnoceny převážně pochvalou a povzbuzením. Aktivita žáků byla velmi dobrá, ti jevíli o předmět zájem a prokazovali velmi dobré vědomosti.

Spolupráce a vzájemná komunikace vyučujících a žáků probíhaly v klidné a dělné pracovní atmosféře. Velmi pěkná byla závěrečná hodnocení práce jednotlivých žáků a třídních kolektivů.

V průběhu sledovaných hodin byly kontrolovány písemnosti žáků. Záznamy do sešitů jsou prováděny pravidelně a mají adekvátní délku. Sešity jsou učitelkami pravidelně kontrolovány, mají kvalitní úroveň.

***Celková úroveň kvality výuky dějepisu je velmi dobrá.***

## **Matematika**

Výuka předmětu probíhá ve všech ročnících druhého stupně v souladu se vzdělávacími programy. Plánování je promyšlené, jednotlivé tematické plány (časová rozvržení učiva) respektují náročnost učiva a jeho důležitost s ohledem na požadavky výběrových středních škol. Dávají dostatek prostoru pro dostatečné procvičení a systematické opakování učiva.

Náročný a důležitý exaktní předmět vyučují čtyři plně odborně i pedagogicky způsobilí vyučující. Ústřední velmi zkušené trojici, prezentující se výbornou metodickou i odbornou úrovní výuky, úspěšně sekunduje jejich výrazně mladší kolegyně, mimo jiné díky neformální vzájemné komunikaci, metodické a odborné spolupráci v rámci ročníku i napříč celým druhým stupněm. Stávající tým matematiků charakterizuje skutečně tvůrčí spolupráce, celkově pozitivně orientované pojetí výuky a maximální snaha o co nejlepší výsledky svěřených

tříd.

Materiální podmínky jsou na velmi dobré úrovni, žáci budou mít postupně k dispozici ucelenou řadu moderních učebnic renomovaného nakladatelství Prometheus, včetně kvalitních sbírek úloh. Jednotliví vyučující mají navíc vytvořenu dostatečně širokou databanku vlastních ročníkových písemných prověrek, různé náročnosti i rozsahu, výstupní úroveň v obou závěrečných ročnících prvního a druhého stupně je hodnocena kvalitními, speciálními testy „Kalibro“. Výuka probíhá v běžných učebnách, jejichž estetická stránka je na velmi solidní úrovni. Vyučující mají případně k dispozici zpětný projektor, kapesní kalkulačky, při herních a soutěživých činnostech často vhodně využívají vlastnoručně zhotovené názorné pomůcky. Moderní učebna výpočetní techniky nově poskytuje vyučujícím možnost využít zakoupené výukové programy. Psychohygienické zásady jsou respektovány jak vedením školy (zařazením matematiky v rozvrhu), tak jednotlivými vyučujícími v průběhu vyučovacích hodin (mj. pestrá nabídka různých činností a forem práce v hodinách).

Společným rysem hospitovaných hodin byla jejich velmi dobrá organizace, promyšlený scénář a vysoká pracovní efektivita. Z metodického hlediska bylo pojetí hodin velmi podobné, vyučující pracovali se žáky převážně frontálním způsobem, snažili se je maximálně aktivizovat v průběhu celé vyučovací hodiny. Dalšími pozitivními rysy byly srozumitelnost výkladu, praktické pojetí učiva (mj. vhodnou skladbou a četností zadávaných úloh) a konečně uplatňování žádoucí pozitivní motivace žáků především v nižších ročnících (vhodně je využíváno přirozené žákovské hravosti a soutěživosti, žáci jsou často chváleni). V hodnocení žáků tradičně převažuje písemné zkoušení, četnost známek je dostatečná, klasifikace objektivně odráží kvality žáků v rámci třídy. Žáci se prezentovali v průměru velmi dobrými znalostmi, jejich většinově pozitivní vztah k matematice se příznivě odráží také v aktivním zapojení do matematických soutěží. Viditelná je snaha všech vyučujících naučit žáky přesné a úplné písemné formulaci svých úvah a jednotlivých kroků řešení jak u tabule, tak ve svých poznámkách. Žákovské sešity, efektivně rozlišené na školní, prověřkové a domácí, jsou pravidelně kontrolovány, patřičnou obsahovou i formální úroveň mají čtvrtletní písemné práce.

Všechny vyučující charakterizuje jednak vstřícný a přátelský způsob komunikace se žáky, bez újmy na potřebné náročnosti a efektivitě hodin, jednak velmi dobrá znalost individuálních možností žáků, takže i průměrně nadaní žáci absolvují vyučovací hodiny bez nežádoucího stresu.

***Kvalita vzdělávání v matematice je hodnocena jako velmi dobrá.***

### **Přírodovědné předměty (fyzika, chemie, přírodopis)**

Sledované předměty přírodovědného charakteru odpovídají hodinovou dotací schváleným učebním plánům, časový harmonogram učiva daný tematickými plány je dodržován, učební osnovy jsou plněny. Laboratorní cvičení k jednotlivým předmětům probíhají v rámci stanovené časové dotace.

Výukou těchto předmětů je pověřeno pět vyučujících, pouze jedna je plně odborně i pedagogicky způsobilá, tři dosahují způsobilosti pouze pedagogické a dvě nemají způsobilost odbornou ani pedagogickou. Chybějící odbornost se na kvalitě výuky neprojevila zásadním způsobem.

Sledované hodiny probíhaly ve standardně vybavených učebnách, jejichž prostorové a světelné podmínky vyhovují zásadám fyzické i duševní hygieny. Problémem je zvýšená hlučnost z přilehlé frekventované ulice a absence šaten (žáci si odkládají obuv i svrchní oblečení ve třídách).

V hodinách bylo využito dostatečné množství názorných pomůcek - minerály, obrazový materiál, odborné publikace, pomocné texty, resuscitační loutka atd. Žáci jsou pro všechny přírodovědné předměty vybaveni vhodnými učebnicemi.

Zvolené pracovní tempo i organizace činností byly v souladu s požadovanými psychohygienickými podmínkami.

Hospitované hodiny byly velmi dobře organizovány a vyznačovaly se dostatečně velkou aktivitou žáků. Většinou nepostrádaly potřebnou dynamiku, avšak v některých hodinách se vyučující metodicky omezovaly na výklad a diktování nového učiva. Pozitivem byly systematičnost a srozumitelnost výkladu, včetně praktického pojetí učiva. Dobře byla uplatňována návaznost učiva, průběžně byla prověřována zpětná vazba. Využití pomůcek bylo účelné a většinou efektivní.

Kromě pochvaly a povzbuzení jsou žáci motivováni i vhodnou volbou praktických příkladů, využívajících vlastní zkušenosti žáků. Ke zvýšení zájmu o probírané učivo často přispělo i přesvědčivé vysvětlení významu probíraného učiva pro praktický život.

Činnost žáků byla průběžně kontrolována, hodnocení výkonů však nebylo prováděno s dostatečnou důsledností. Klasifikace výkonu byla zveřejněna, většinou chybělo její přesvědčivé zdůvodnění. Při písemném prověřování znalostí byla někdy zbytečně snížena pracovní efektivita diktováním zadání. Zkoušení vždy navazovalo na probírané učivo, formulace otázek většinou směřovala k prověření pochopení vztahů a souvislostí, v některých případech však umožňovala zjistit pouze pamětní zvládnutí učiva.

Výuka probíhala v atmosféře vzájemné důvěry, žáci komunikují s přiměřenou bezprostředností. Jsou vedeni k vzájemné toleranci. Vyučující připouštějí různost názorů, ale s pedagogickým taktem vedou žáky ke správným úvahám a žádoucímu závěru.

***S ohledem na rovnováhu pozitiv a negativ je kvalita vzdělávání v přírodovědných předmětech dobrá.***

## **Zeměpis**

Předmět je vyučován ve všech ročnících druhého stupně dvě hodiny týdně. Počet vyučovacích hodin předmětu je v souladu s učebním plánem zvolených vzdělávacích programů. Tematické plány jsou učiteli zpracovány podle osnov. V souladu s osnovami byly i hospitované hodiny a zápisy v třídních knihách. Návaznost tematických plánů i jejich obsah koordinuje předmětová komise. Výuka ve všech hospitovaných hodinách byla velmi dobře připravena.

Zeměpis ve škole vyučují čtyři učitelky, z nichž dvě jsou odborně i pedagogicky způsobilé, jedna má způsobilost pedagogickou a poslední je bez předepsané způsobilosti.

Výuka většiny hodin probíhá v běžných učebnách, část z nich je zařízena novým nábytkem. Vybavení tříd pomůckami je nadstandardní. Všichni žáci měli k dispozici nové učebnice, atlasy a pracovní sešity. Některé z učitelek používaly pomůcky, které si samy připravily. Většina audiovizuální techniky je soustředěna do odborných učeben nebo specializovaných tříd, kde ji mohou učitelé podle potřeby využívat. V kabinetu zeměpisu je připraveno dostatečné množství převážně nových pomůcek.

Výuka předmětu je zařazena do rozvrhu hodin v souladu s didaktickými i psychohygienickými zásadami. Třídy mají dobré venkovní i umělé osvětlení, byly správně vytápěny i větrány. Jsou dostatečně prostorné, židle i lavice odpovídají velikosti žáků, zajímavé v některých třídách bylo netradiční seskupení lavic. Neobvyklé je umístění šatny v prostorách třídy.

Hospitované hodiny byly účelně organizovány a řízeny. Frontální způsob výuky nebyl dominantní. V hospitovaných hodinách se často objevovalo skupinové vyučování i individuální

přístup. U všech vyučujících byla patrná snaha o nové přístupy. Klasický výklad nahrazovali dobrou prací s učebnicí, častým a aktivním zapojováním žáků do výuky, vypracováváním seminárních prací, společným řešením problémů formou diskusí, řešením tajenek, testováním a pod. Výsledný efekt těchto snah byl jednoznačně pozitivní.

Způsob vedení hodin zcela samozřejmě obsahoval mnoho motivujících prvků, které byly zařazovány účelně a vhodně. Hodnocení žáků prolínalo celou hodinou a bylo jedním z motivujících složek. Klasifikace byla povětšinou efektivní, klasické ústní zkoušení jednoho žáka bylo nahrazováno krátkým zkoušením v lavicích, testováním u tabule i v lavicích, řešením tajenek. Znamky byly žákům oznamovány veřejně, zdůvodňovány a zapisovány do žákovských knížek.

Atmosféra hodin byla téměř vždy pracovní, přitom i přátelská. Žáci dostávali dostatek prostoru ke vzájemné komunikaci s učitelkami, mohli se vyjádřit k jakémukoliv problému. Ani jedenkrát nedošlo k výrazné neshodě mezi oběma stranami.

***Celkově je výuka zeměpisu hodnocena jako velmi dobrá.***

### **Hudební a výtvarná výchova**

Oba esteticky zaměřené předměty jsou vyučovány se správnou hodinovou dotací, učební osnovy jsou plněny.

Výuku zajišťují dvě učitelky, jedna s odbornou i pedagogickou způsobilostí, jedna bez způsobilosti odborné.

Sledované hodiny hudební výchovy probíhaly v odborné pracovně, která zároveň slouží jako učebna výtvarné výchovy (jedna z hodin tohoto předmětu se však konala v učebně běžné). K dispozici je menší množství nejzákladnějších pomůcek, chybí jejich další kvalitnější zabezpečení pro všechny složky předmětů; pro výtvarnou práci bylo připraveno dostatečné množství pracovního materiálu.

Psychohygienická pravidla byla v průběhu hodin dodržována, často se střídaly různorodé činnosti, vždy s maximálním zapojením žáků.

Výuka je organizována moderním způsobem, v hudební výchově převládala pěvecká složka předmětu. Ke zpěvu byl využíván kvalitní doprovod učitelky na nástroj, vhodně byly zařazovány hry, soutěže a poslechové ukázky, intonační, rytmická i dechová cvičení.

V úvodní části výtvarné výchovy byl uplatněn motivační prvek s ukázkou hotového díla a rozhovorem o úkolu hodiny, který navazoval na předchozí znalosti žáků. Jasně a srozumitelně byl předveden postup práce s upozorněním na charakteristické znaky jednotlivých činností.

Hodnocení výkonů žáků probíhalo průběžně a bylo prováděno pochvalou, motivovalo žáky k dalším činnostem.

Vzájemná komunikace byla velmi dobrá, tak jako dovednosti i orientace žáků v základních hudebních a výtvarných pojmech.

***Kvalita vzdělávání v hudební a výtvarné výchově je spíše nadprůměrná.***

### **Občanská a rodinná výchova**

Oba výchovné předměty jsou zařazeny do učebního plánu všech ročníků druhého stupně v souladu se vzdělávacími programy. Obsah učebních osnov je rozpracován do tematických



plánů s dobrou návazností, učební osnovy jsou plněny.

Výukou předmětů jsou pověřeny dvě učitelky, obě s pedagogickou i odbornou způsobilostí.

Žáci jsou pro oba předměty vybaveni učebnicemi, při výuce byly použity různé pomůcky (magnetofon, knižní publikace, doplňující a rozšiřující texty).

Psychohygienické podmínky jsou velmi dobré.

Základní metodou, použitou ve sledovaných hodinách, je projektové vyučování. Žáci vytvářejí pod odborným vedením učitelek výtvarné a textové projekty na témata daná obsahem učiva. Základní osnovu tématu rozvíjejí, samostatně k němu vyhledávají informace v učebnicích, odborné literatuře a v tisku. Práce probíhá ve skupinách, mluví skupiny na závěr seznamuje třídu s výsledky projektu a s jeho konečnou podobou. Do probíhajících činností byli vždy zapojeni všichni žáci, výborně mezi sebou spolupracovali a vzájemně své výkony hodnotili. Učitelky je vedly k logickému uvažování, k řešení problémů jim nabízely volbu cesty k cíli. Výuka má silný výchovný charakter.

Samotná metoda tvorby projektů má motivační charakter, navíc byly hodiny zpestřeny využitím hudby, zajímavých mezipředmětových vazeb a řadou soutěživých a herních prvků.

Hodnocení probíhá průběžně, především pochvalou a povzbuzením, samotná klasifikace je přiměřená a motivuje žáky k lepšímu výkonu. K hodnocení znalostí i ke zjišťování postojů žáků jsou používány znalostní a sociometrické testy.

Výrazným pozitivním prvkem všech hodin byla přátelská, klidná atmosféra, diskuse probíhaly přirozeně, žáci se vyjadřují volně, mají k vyučujícím důvěru a respektují je.

***Kvalita vzdělávání v předmětech občanská a rodinná výchova je nadprůměrná.***

### **Tělesná výchova**

Výuka předmětu probíhá ve všech ročnících druhého stupně v souladu se zvoleným vzdělávacím programem. Dotace hodin je shodná s učebním plánem. Tematické plány jsou zpracovány podle učebních osnov a byly koordinovány v předmětové komisi. Hospitované hodiny a zápisy v třídních knihách odpovídaly učebním osnovám. Hodiny byly připraveny velmi dobře.

Tělesnou výchovu vyučují čtyři učitelky, tři jsou pedagogicky i odborně způsobilé, jedna je bez předepsané způsobilosti.

Ve škole jsou dvě tělocvičny. Jedna je využívána pro své rozměry především pro hry, druhá ze stejného důvodu pro gymnastiku, posilování a průpravu. V obou tělocvičnách je dostatečné množství náradí a náčiní. Další pomůcky jsou uloženy ve skladu tělesné výchovy, který je součástí kabinetu. I těch je odpovídající kvantita.

Psychohygienické podmínky jsou vzhledem ke stáří budovy slabším článkem školy. V tělocvičnách bylo čisto, teplo i dostatek světla, ale šatny jsou průchozí s minimální možností hygieny, příchod do tělocvičny není příliš estetický (těsná blízkost sociálního zařízení). Žáci používají správné sportovní oblečení i obutí, správně oblečeny byly i učitelky. Velikost tělocvičen odpovídala počtu cvičících žáků.

Do převážné většiny hodin byly zařazovány moderní formy a metody výuky. Běžně bylo užíváno cvičení na stanovištích nebo kruhový trénink. S některými žáky pracovaly učitelky individuálně. V hodinách bylo vždy dostatečné množství pomůcek, které žáci hojně využívali. Opomíjeny zůstávaly ukázky, pokud byly předváděny žákům při hrách, působily toporně. Občasná nepřesnost se objevila i v metodických postupech. Předvedená sletová skladba společná pro děvčata a chlapce byla zvládnuta velmi dobře a jednoznačně prezentovala zaměření vyučující na gymnastiku.

Samotný předmět je pro většinu žáků dostatečně motivující. Žáci cvičili s chutí, na většině z nich byly vidět pravidelné a dobré návyky. Hodnocení žáků při hodinách bylo průběžné. Klasifikace je v převážné míře postavena na přístupu a snaze žáků, kvalita výkonů je posuzována až poté.

Vzájemná komunikace souvisí se vstřícným postojem učitelů k žákům, který byl patrný u většiny učitelek. Žáci byli bezprostřední, ale ukáznění. Na podmínky vyučujících reagovali vhodně.

***Kvalita vzdělávání v tělesné výchově je dobrá.***

### **Hodnocení kvality vzdělávání**

***Výuka všech sledovaných předmětů probíhá v souladu se vzdělávacími programy, učební osnovy jsou plněny. Personální podmínky výuky jsou velmi dobré, chybějící odbornost učitelů v přírodovědných předmětech, částečně v cizích jazycích a dějepise nemá zásadní negativní vliv na úroveň výuky.***

***Materiální vybavení je velmi dobré, především v jazykových a humanitních předmětech. V učebnách, situovaných k hlavní silnici, je zvýšená hlučnost, žáci nemají k dispozici šatny, odkládají si v určeném prostoru ve třídách.***

***Psychohygienické podmínky jsou velmi dobré jak po stránce sestavení rozvrhu hodin, tak při samotné výuce.***

***Převážná většina hodin byla účelně a efektivně organizována, učitelé vnášejí do výuky nové netradiční postupy (projektové a problémové vyučování). Motivace je nápaditá, hodnocení a klasifikace jsou dostatečně četné, navíc pozitivního charakteru.***

***Výrazným kladem je bezproblémová, nekonfliktní komunikace, žáci přirozeně rozvíjejí své schopnosti diskutovat, argumentovat, jejich názorům je dáván dostatečný prostor.***

***Kvalita vzdělávání ve sledovaných předmětech je celkově hodnocena jako nadprůměrná.***

## **HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ**

### **Plánování**

Stěžejním bodem koncepce vytvořené ředitelem školy je v **oblasti vzdělávání** rozvoj a zkvalitňování rozšířené výuky cizích jazyků, v **oblasti výchovné** snaha měnit vztah mezi školou, žáky a rodičovskou veřejností směrem k otevřenosti a demokratizaci. Z poznatků inspekce v oblasti vzdělávání vyplývá, že stanovené cíle jsou úspěšně plněny. Dlouhodobý záměr je konkrétně rozpracován v podrobné dokumentaci vedení školy, která se vztahuje k oblasti plánování.

Základním dokumentem pro práci vedení i pedagogického sboru je plán práce školy na školní rok 1999/2000. Obsahuje úkoly z oblastí výchovně vzdělávací práce, materiálního zabezpečení (dokončení opravy školní budovy, zřízení internetového spojení, modernizace nábytku a didaktické techniky); podrobně je stanovena organizace školního roku a celoroční náplň práce předmětových komisí. Úkoly jsou stanoveny konkrétně a adresně, vždy jsou určeny nástroje k jejich plnění. Plán byl projednán na zahajovací pedagogické poradě, jeho plnění je průběžně kontrolováno v rámci dalších porad. Plán je aktualizován v týdenních až měsíčních intervalech na základě námětů pracovníků.

Neveřejnou součástí plánu práce je plán řídicí a kontrolní činnosti a plán hospitační činnosti

vedení školy; podrobně je zpracován plán dalšího vzdělávání učitelů.

Učební plány zvolených vzdělávacích programů rozpracoval ředitel v rámci svých kompetencí pro všechny ročníky na celý vzdělávací cyklus; hodinové dotace všech povinných předmětů jsou stanoveny správně, učební plány jsou plněny.

Na plánování samotné výuky se podílejí metodická sdružení a předmětové komise (ředitel výrazně posiluje kompetence i zodpovědnost předsedů metodických složek), tematické plány jsou zpracovány kvalitně, neformálně a v souladu s učebními osnovami.

***Koncepční záměry rozvoje školy jsou reálně stanoveny a v praxi plněny. Této oblasti věnuje ředitel příkladnou pozornost, plánování je neformální a funkční. Tuto část hodnotí inspekce jako vynikající.***

## **Organizování**

Ředitel školy je ve funkci od roku 1990, naposled byl jmenován na základě konkurzního řízení v roce 1996. Má ustanoveny dvě zástupkyně, pro první a pro druhý stupeň školy; obě zároveň pracují jako výchovné poradkyně. Kompetence a oblasti činnosti členů vedení školy jsou podrobně písemně stanoveny.

Škola je od 1. ledna 2000 zřízena jako právní subjekt, účetnictví a mzdovou agendu vedou externí firmy.

Ve škole je vytvořeno devět metodických složek, ředitel školy pracuje s jejich vedoucími jako s partnery pro plánování výchovně vzdělávacího procesu, metodická sdružení a předmětové komise jsou garanty plnění učebních osnov jednotlivých předmětů. Metodické složky pracují neformálně, jejich práce a výsledky jsou pravidelně kontrolovány a vyhodnocovány na pracovních poradách.

Základním dokumentem, upravujícím činnost školy, je Organizační řád školy. Jeho součástí jsou všeobecné organizační pokyny, pravidla pro učitele, pravidla pro třídní učitele a především pravidla pro žáky. Vnitřní řád pro žáky respektuje platné předpisy a je otevřeným dokumentem, k němuž se mohou vyjadřovat všichni zúčastnění žáci, učitelé i rodičovská veřejnost (v době inspekce probíhaly volby do právě vznikajícího žákovského parlamentu).

Přílohou organizačního řádu jsou pokyny pro rodiče a zákonné zástupce žáků a kritéria udělování výchovných opatření.

Ve škole je vedena povinná dokumentace v souladu s § 38a, písm. b, d, e zákona ČNR č. 29/1984 Sb., o soustavě základních, středních škol a vyšších odborných škol, v platném znění (školský zákon), kontrolována byla jako celek s výjimkou dokumentace hospodářské. Písemnosti mají velmi dobrou vypovídací hodnotu, neobsahují věcné ani formální nedostatky. Vedení školy vytvořilo velmi přehledný a účelný systém organizace písemné dokumentace, zahrnující i interní materiály, podporující kontrolní a řídicí činnost.

Velmi dobrá organizace chodu školy je podporována informačním systémem, vytvořeným směrem k zaměstnancům i rodičovské veřejnosti.

Učitelé jsou informováni denně na vývěškách i osobně vedením školy, měsíčně probíhají pracovní porady k aktuálním problémům, pětkrát ročně se konají pedagogické porady.

Dvakrát ročně jsou svolávány schůzky rodičů a zákonných zástupců žáků, každý týden mohou rodiče využívat konzultačních hodin učitelů. Z jednání s rodiči jsou pořizovány konkrétní zápisy, náměty a připomínky v nich obsažené předávají třídní učitelé řediteli školy, ten s nimi dále pracuje a řeší je dle možností. Škola je směrem k rodičovské veřejnosti otevřená, rodiče jsou s informovaností o výsledcích svých dětí velmi spokojeni, to potvrdilo 95 % respondentů zadaných inspekčních dotazníků. Od 1. ledna 2000 zahájila činnost nově ustanovená Rada

školy.

Výborně se škola prezentuje směrem k městu a nejširší veřejnosti. Byly zřízeny informační stránky na internetu, rozvíjí se spolupráce s regionálním tiskem. Pořádány jsou školní kulturní akademie. Škola úspěšně spolupracuje se dvěma školami obdobného typu v Německu a ve Španělsku, kontakt se žáky a učiteli těchto škol se uskutečňuje především korespondenční formou a výměnou projektových prací, koordinátoři z řad učitelů se setkávají osobně, spolupráce by měla vyústit ve společná setkání žáků.

Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 1998/99 je zpracována v souladu se školskými předpisy, má velmi dobrou vypovídací hodnotu a byla projednána na pedagogické radě.

***Organizování chodu školy je účelné a funkční, velmi dobrý je informační systém a prezentace školy na veřejnosti. Celkově je tato oblast hodnocena jako velmi dobrá.***

### **Vedení a motivování pracovníků**

Ve škole pracuje celkem 39 pedagogických pracovníků, z toho 7 bez odborné a pedagogické způsobilosti, 32 je plně odborně i pedagogicky způsobilých pro základní školu. Odbornost učitelů je velmi dobře využita ve stanovení vyučovací povinnosti. S úplnou pedagogickou i odbornou způsobilostí je odučeno 71 % vyučovacích hodin, bez předepsané způsobilosti 15 %.

Věkový průměr i stabilita pedagogického sboru jsou příznivé.

Ředitel školy vytváří všem pedagogům velmi dobré podmínky pro jejich další vzdělávání, odbornost si učitelé rozšiřují jak studiem na vysokých školách, tak účastí na vzdělávacích akcích Pedagogického centra v Plzni a dalších zařízení tohoto typu. Prioritou školy v této oblasti je v letošním školním roce vzdělávání učitelů cizích jazyků. Odbornost si rozšiřují i členové vedení školy (ředitel studuje školský management, jedna ze zástupkyň výchovné poradenství).

Začínající učitelka je v metodické a odborné péči dvou zkušených kolegyň.

Pedagogičtí pracovníci jsou zainteresováni na chodu školy i jejích výsledcích jak hmotnou stimulací, tak možností vlastního vlivu na život školy. Plán práce, výroční zpráva o činnosti školy, organizační řád a další dokumenty jsou projednávány veřejně na pedagogických poradách, každý učitel se k nim může vyjádřit, pracovníci dávají průběžně různé náměty na mimoškolní akce či na zlepšení v různých oblastech výchovy a vzdělávání. Vedení školy dává těmto námětům a připomínkám dostatečný prostor a začleňuje je dle možností do praktického chodu školy.

K hodnocení práce učitelů jsou zpracována písemná kritéria, ta jsou celoročně zveřejněna na vývěsce ve sborovně. Ředitel kritéria důsledně využívá, o tom svědčí i relativně velké rozpětí výše osobního příplatku i odměn jednotlivých učitelů.

Ředitel dává při jednání se zaměstnanci přednost pozitivnímu přístupu, založenému na důvěře, bez fixace na chybu či přechodné nedostatky v práci jednotlivce, učitele posuzuje na základě dlouhodobého sledování jejich práce.

***V oblasti vedení a motivování pracovníků je práce ředitele školy na příkladné úrovni.***

### **Kontrolní mechanismy**

Výchovně vzdělávací proces je kontrolován především hospitační činností. Ta je dostatečně četná a velmi dobře promyšlená. Podílejí se na ní všichni tři členové vedení. Hospitace jsou

zaměřeny obecně i tematicky. V letošním školním roce se týkaly především výuky českého jazyka, matematiky a cizích jazyků. Záznamy z hospitací jsou přehledně evidovány, závěry jsou s učiteli projednávány. Pohled vedení školy na sledovanou výuku je pozitivně motivační, odborně a metodicky správný. Závěry a z nich plynoucí opatření jsou konkrétní a účelné. Kromě samotné výuky kontroluje vedení školy řadu dalších oblastí (žakovské písemnosti, vedení dokumentace třídních učitelů, pedagogický dozor apod.), termíny i způsob jsou uvedeny v plánech kontrol.

Ředitel školy průběžně sleduje výsledky vzdělávání. Pro tento účel vypracovávají předmětové komise zejména českého jazyka, matematiky a cizích jazyků srovnávací prověrky, žákům pátých a devátých ročníků jsou zadávány testy Kalibro. V každém klasifikačním období je prováděn rozbor klasifikace.

Kritéria hodnocení chování jsou velmi dobře využívána, hodnocení má motivující charakter. Důtky ředitele školy i třídních učitelů jsou udělovány pouze za závažné přestupky, každý případ je posuzován individuálně. V žakovských knížkách naprosto převažují pozitivní zápisy o chování žáků. S tím souvisí i sledovaná velmi dobrá práce třídních učitelů.

Zpětnou vazbou pro ředitele školy je i solidní umístění žáků ve znalostních olympiádách (např. postup jedné žákyně do celostátního kola olympiády v českém jazyce, stejně tak dvou žáků v olympiádě v jazyce německém).

Příkladné je umístění žáků do středních škol, ze 49 žáků vycházejících ve školním roce 1998/99 jich bylo 21 přijato na gymnázia a 23 na střední odborné školy.

*Vytvořené kontrolní mechanismy jsou účinné, používány jsou neformálně. Tato oblast je hodnocena jako vynikající.*

### **Hodnocení kvality řízení**

*Ředitel školy vytvořil funkční vedoucí tým, styl práce vedení školy je založen na zásadách moderního managementu. Účelné plánování všech činností, reálné záměry, spolu s velmi dobrým organizováním chodu školy, umožňují příkladné vedení pedagogického procesu. Vynikajících výsledků dosahuje ředitel v oblasti motivování pracovníků a kontroly jejich práce. O příkladném způsobu řízení školy svědčí i velmi dobrá kvalita vzdělávání, zjištěná ve sledovaných vyučovacích předmětech.*

*Řízení školy je celkově hodnoceno jako vynikající.*

## **DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ**

### **Realizované vzdělávací programy**

- Základní škola, čj. 16 847/96-2 (1. - 8. ročník)
- Základní škola s rozšířenou výukou cizích jazyků, čj. 16 33/96-22 (1.- 8. ročník)
- upravené učební dokumenty (organizace přechodu na povinnou devítiletou školní docházku, čj. 18 730/91-20 (9. ročník)

### **Přijímací řízení do tříd s rozšířenou výukou jazyků**

- konají se vždy v květnu pro žáky 2. ročníků všech škol v okrese Sokolov

- o každé zkoušce jednotlivého žáka je vystaven protokol
- kritéria přijetí jsou písemně stanovena a předem zveřejněna

### **VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ**

- Rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 2565/2/99 ze dne 14. prosince 1999;
- povinná dokumentace podle § 38a, odst. 1, písm. b, d, e školského zákona;
- organizační řád školy;
- plán práce na školní rok 1999/2000;
- plány kontrolní činnosti vedení školy na školní rok 1999/2000;
- hospitační záznamy vedení školy za školní roky 1998/99 a 1999/2000;
- tematické plány sledovaných předmětů;
- žákovské knížky;
- výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 1998/99;
- vybrané žákovské písemnosti;
- projektové práce žáků z cizích jazyků, občanské a rodinné výchovy.

### **ZÁVĚR**

#### **Pozitiva**

- zavádění netradičních postupů do výuky (projektové vyučování)
- vynikající úroveň výuky některých předmětů (český jazyk, cizí jazyky)
- nápaditá motivace
- atmosféra důvěry a spolupráce mezi pedagogickým sborem a žáky
- individuální přístup k žákům
- vstřícný a motivační přístup vedení školy k řízení

#### **Negativa**

- chybějící šatny pro žáky
- malá míra odborné způsobilosti učitelů přírodovědných předmětů

*Škola má vytvořeny velmi dobré podmínky pro realizaci výchovně vzdělávacího procesu, personální zabezpečení je celkově nadprůměrné, materiální vybavení i podmínky duševní hygieny jsou velmi dobré.*

*Průběh vzdělávání (organizace, metody a formy práce) je hodnocen především v souvislosti s úspěšným zaváděním nových postupů do výuky jako nadprůměrný; to souvisí i s vynikajícím hodnocením atmosféry ve škole.*

*Kvalita vzdělávání je hodnocena jako velmi dobrá.*

*Řízení školy je hodnoceno jako vynikající.*

*Finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu jsou využívány efektivně.  
Celkově je činnost školy hodnocena jako velmi dobrá.*

**Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu**

Razítko

<b>Školní inspektoři</b>	<b>Titul, jméno a příjmení</b>	<b>Podpis</b>
Vedoucí týmu	Mgr. Zdenka Spalová	..... .
Členové týmu	Mgr. Bohumil Adamec	..... .
	Mgr. Jiří Matoušek	..... ..
	Mgr. František Mottl	..... .
	Mgr. Mgr. Alena Rájová	..... ..
	Mgr. Jaroslav Šafránek	..... .
	Mgr. Marie Vrátníková	..... ..

V Karlových Varech dne 3. dubna 2000

**Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy**

Datum převzetí inspekční zprávy: .6. dubna 2000.....

Razítko

<b>Ředitel školy</b>	<b>Titul, jméno a příjmení</b>	<b>Podpis</b>
	Mgr. Jan Kadlec	.....

*Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.*

*Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.*

#### Hodnoticí stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrá	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

#### Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad Sokolov	20. dubna 2000	99/2000
Zřizovatel Město Sokolov	20. dubna 2000	100/2000
Rada školy	20. dubna 2000	103/2000

#### Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		nebyly podány